Nr 790

av herr Jonsson i Alingsås
angående kollektivanslutning av medlemmar till politiskt parti.

I en demokrati organiserar man sig politiskt på grund av sina åsikter. Varje människa skall i en demokrati fritt och självständigt bilda sig sin politiska åsikt. Dessa grundläggande rättigheter gör att det är främmande för demokratin att människor av en viss kategori i klump anslutes till en politisk rörelse. Varje individ måste fritt få bestämma om hon eller han vill tillhöra ett politiskt parti och i så fall vilket parti som hon eller han vill ansluta sig till.

Debatten om relationerna fackföreningsrörelsen kontra politiska partier har pågått i vårt land under mycket lång tid — praktiskt taget sedan den fackliga rörelsen föddes under förra århundradet. I fackföreningsrörelsens begynnelse i Sverige måste alla fackföreningar som ville vara med i Landsorganisationen också ansluta sig till det socialdemokratiska partiet. Men redan efter ett par tre år togs den bestämmelsen bort eftersom den ansågs vara en belastning som ledde till att flera fackförbund ville ställa sig utanför LO. I stället infördes en paragraf om att LO skulle "verka för varje fackförenings anslutning till sin orts arbetarekommun och genom denna till Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti". Även den bestämmelsen togs bort ur stadgarna efter ett tiotal år.

Redan ett par år efter tvångsanslutningsparagrafens avskaffande började man diskutera kollektivanslutningen. Det fanns skäl både för och emot denna. Förespråkarna för densamma menade att samverkan ger styrka, särskilt under ett uppbyggnadsskede. En särskillnad skulle leda till att partiet, dvs. SAP, skulle förlora en stor del av sina medlemmar. Motståndarna hävdade däremot att fackföreningsrörelsens partipolitiska engagemang gjorde att arbetare med en annan politisk uppfattning inte ville ansluta sig till fackföreningen. Det skulle vara ovärdigt att räkna in medlemmar i ett politiskt parti utan att fråga efter deras uppfattning.

Genom storavdelningarnas tillkomst har kollektivanslutningsfrågan fått en delvis ny dimension. Deras tillkomst har ofta inneburit att det direkta medlemsinflytandet helt eller delvis eliminerats. Vi som arbetar inom den fackliga LO-rörelsen vet att detta är ett problem. De ofta mycket knappa majoriteterna för en anslutning ger också klart besked om att det inte är bara i de breda medlemsgrupperna som man reagerar inför ett system som betyder att man undandrar sina egna arbets-

kamrater deras elementära rättighet att fritt få välja politisk gemenskap utan att det också bland de aktiva förtroendemännen råder stor tveksamhet eller motstånd. Reservationsrätten ursäktar inte tillvägagångssättet. Det normala måste vara att också inträdet i en organisation sker på eget initiativ och inte bara utträdet.

De senaste årens kritik har inte kommit bara från dem inom fackföreningsrörelsen som arbetat mot ett kollektivt anslutningssystem, utan framför allt i pressen har problemet diskuterats allt livligare. Även i riksdagen har frågan aktualiserats genom motioner till såväl årets som tidigare års riksdagar med krav på lagstiftning mot kollektivanslutningen. Även om jag är motståndare till kollektivanslutningen kan jag inte dela den uppfattning som kommer till uttryck i dessa motioner. För mig framstår det som nödvändigt att denna fråga förblir en angelägenhet för de organisationer, som berörs av besluten. En lagstiftning i denna fråga skulle (av mig) uppfattas som ett otillbörligt intrång i fackföreningarnas verksamhet.

Jag menar dock att respekten för den personliga integriteten måste vara vägledande för organisationers sätt att ackvirera medlemmar till — i detta fallet — politiska partier.

Jag hemställer därför

att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna vad som anförts i motionen.

Stockholm den 26 januari 1972

ELVER JONSSON (fp)
i Alingsås